

Høring om reviderte læreplaner i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter integreringsloven

- Er føringene i integreringsloven ivaretatt i de reviderte læreplanene på en god og relevant måte?
  - Ja
- Kommentar:
  - IKVO mener læreplanen følger integreringslovens intensjoner.
- Ivaretar de reviderte læreplanene alle målgrupper, når det gjelder utdanningsbakgrunn, forutsetninger, målsetninger og progresjon for opplæringen?
  - Ja
- Kommentar:
  - IKVO savner en målgruppedefinisjon: hvem er læreplan i norsk og samfunnskunnskaps primære målgruppe? se pkt 6.
- Er overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen integrert på en slik måte at det passer for de reviderte læreplanenes formål og målgrupper?
  - Ja
- Kommentar:
  - Overordnet del er sparsomt beskrevet i læreplanen. Ikke alle Vo-lærere underviser i grunnskolen, de kjenner ikke den overordnede delen fra før. IKVO støtter grepet som er gjort for å innlemme voksenopplæringen i Fagfornyelsen, og tilpasse overordnet del til de voksnes behov. Det er viktig å se alle skoleslag i sammenheng, også voksenopplæringen og grunnskolen. IKVO mener at kjerneelementene og de tverrfaglige emene er relevante for voksne deltakere. Kjerneelementene kunne også vært utdypet mer, jf Fagfornyelsen.
- Bidrar de tverrfaglige temaene til å tydeliggjøre sammenhengen mellom norsk og samfunnskunnskap?
  - Vet ikke
- Kommentar:
  - Læreplanen for faget norsk og samfunnskunnskap er erstattet med to læreplaner: en i norsk for voksne innvandrere, den andre i samfunnskunnskap. Det bidrar ikke til tverrfaglighet. IKVO mener at denne organiseringen ikke fremmer tverrfaglighet. En tilleggsutfordring er at enkelte steder er samfunnskunnskapstimene organisert som egne kurs i skolens ferier. Kurset gjennomføres med tospråklige instruktører, ikke med skolens faste lærere. Da er det en utfordring å få til tverrfaglig opplæring i fagene. Så selv om planen legger opp til det, og lærerne vil det, så samarbeider ikke disse gruppene om halvårsplaner i de to atskilte fagene. De tospråklige instruktørene er ikke alltid lærerutdannet, og de kjenner sjeldnere til overordnet del eller læreplanverket i grunnskolen forøvrig. Tverrfagligheten kunne vært utdypet mer, gjerne med eksempler. Hvorfor er bærekraftig utvikling valgt bort? IKVO mener at opplæring i, og forståelse av, bærekraft er vesentlig for alle som skal bo i Norge.
- Legger endringene i de reviderte læreplanene i norsk og samfunnskunnskap til rette for god kvalitet i opplæringen?
  - Ja
- Kommentar:

- Kvaliteten til en læreplan vises først i praksis, i undervisningen. Det er lærernes tolking av planen og omsetting av den i praksis som vil vise om den fungerer godt for målgruppen.
- Har dere andre kommentarer eller forslag til endringer som gjelder begge de reviderte læreplanene?
  - Ja
- Kommentar:
  - IKVO savner en målgruppedefinisjon. jf integreringslovens vekt på kvalifisering: Hvis alle elevgrupper som mangler utdanning, skal inn i grunnskole/FVO, hvem skal da følge læreplanene i norsk og samfunnskunnskap gjelde for? Bli de bare gjeldende for spor 3-elever og de som har papirer fra hjemlandet? Da kan grunnopplæringen, slik den er beskrevet i norskplanen, utgå. Forholdet mellom målgruppene og lovverkene er uryddig. Både lovverk, læreplaner og målgrupper bør sees i sammenheng. Skal en analfabet flyktning følge læreplanene i norsk og samfunnskunnskap med grunnopplæringen, eller skal vedkommende søke grunnskole/Fvo og gå grunnmodulen der?
- Bidrar kjerneelementene til å vise kompleksiteten i og samspillet mellom ferdigheter og kompetansemål innenfor norskopplæringen på en god og relevant måte?
  - Ja
- Kommentar:
  - Ja, kjerneelementene er relevante. Utfordringen er at de må forklares for deltakerne og omsettes i praksis i undervisningen. Det er særlig «mediering» som er utfordrende. Begrepet er nytt for lærerne. Selv om det er forklart, må det også eksemplifiseres. Hva er forskjellen på mediering og samhandling? Er ikke mediering også en type samhandling? Grenseoppgangen må tydeliggjøres. Det må utarbeides materiell for å lære opp lærerne, og eksempler de kan bruke for å forklare innhold og vise sammenhenger for deltakerne.
- Er rammeverkets domener innarbeidet på en hensiktsmessig måte i den reviderte læreplanen?
  - Vet ikke
- Kommentar:
  - IKVOs medlemmer har ulike syn på dette. 1) Enkelte mener at domene nå er mer integrert i planen, at de griper mer naturlig inn i hverandre. 2) Andre mener at domene var klarere uttrykt i eksisterende plan. Her inngår domene i en naturlig progresjon fra det nære, kjente personlige domenet og til det praktiske (arbeidslivsdomenet) og over til det abstrakte – utdanningsdomenet. En slik inndeling speiler ofte deltakerens utvikling. Samtidig er det viktig å sikre at alle deltakere, uansett språknivå, får kjennskap til alle domene/områdene for språklæring.
- Muliggjør innholdet i de tverrfaglige temaene relevant og tilpasset opplæring for målgruppen?
  - Ja
- Kommentar:
  - Det er ingenting som er til hinder for relevant og tilpasset opplæring.
- Er beskrivelsen av de grunnleggende ferdighetene som bygger på overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen (å kunne regne, digitale ferdigheter, å kunne lese, å kunne skrive og muntlige ferdigheter) relevant for opplæring etter den reviderte læreplanen i norsk?
  - Ja

- Kommentar:
  - JA, det er norskfagets hovedingredienser. Ferdighetene er godt beskrevet. De grunnleggende ferdighetene har ny inndeling (muntlig rommer samtale og enetale), og inneholder dessuten digitale og regne-ferdigheter. Det er uproblematisk. De rene språkferdighetene i nåværende plan er anbefalt å jobbe med hver for seg. Det er et gammelt, godt pedagogisk prinsipp. IKVO savner en anbefaling for hvordan lærerne skal jobbe med ferdighetene: integrert, eller hver for seg? Hvilken rekkefølge anbefales og hva er naturlig progresjon?
- Er kompetansemålene i norsk relevante og passende for de ulike språknivåene?
  - Ja
- Kommentar:
  - IKVO opplever at målene er relevante og passende for alle språknivåer i planen, dette er som tidligere.
- Ivaretar kompetansemålene i grunnopplæring i lesing og skriving deltakernes behov på en god og relevant måte?
  - Ja
- Kommentar:
  - IKVO stiller spørsmål om hvorfor alfabetiseringsdelen ikke er likelydende med grunnmodulen/alfabetiseringen i FVO? Målgruppen er den samme! Det bør også opplæringen for denne gruppa være, uansett om de hører under integreringsloven eller opplæringsloven.
- Kan den reviderte læreplanen i norsk benyttes for alle deltakergrupper uavhengig av om de har rett og/eller plikt etter introduksjonsloven eller integreringsloven?
  - Ja
- Kommentar:
  - Ja, IKVO opplever ikke at det er store forskjeller på gammel og ny læreplan, selv om integreringsloven oppleves som en innstramming av introduksjonsloven. Innhold, mål og ferdigheter er de samme, selv om presentasjon og organisering er ulik.
- Er det hensiktsmessig at læreplanen for C1 er skilt ut som en egen læreplan og forskrift?
  - Ja
- Kommentar:
  - JA, det er viktig. Målgruppa for C1-opplæringen er i høyeste grad laget for høyt utdannede (ofte vestlige) borgere, og de har lite/ingenting til felles med målgruppa for norsk og samfunnskunnskap som hovedsakelig er flyktninger og familiegjenforente. Selv ikke «vanlig arbeidsinnvandrere» vil være i stand til å nå C1 innen en gitt tid. (C1 er et morsmålsnivå i norsk, og forbeholdt en ytterst få) . Voksenopplæringen kan ikke bruke mye ressurser på å opplæring til C1. IKVO mener at opplæringen opp til C1 bør ligge på universitet og høgskoler, der det finnes flere studenter i målgruppa.
- Er det god sammenheng mellom de ulike delene i den reviderte læreplanen i norsk?
  - Ja
- Kommentar:
  - ke begreper.
- Er språket i den reviderte læreplanen i norsk klart og tydelig?
  - Ja
- Kommentar:
  - Læreplanen tar i bruk en del fagbegreper, såkalt «stammespråk», som kommer fra Det europeiske rammeverket, for eksempel «multimodal

kommunikasjonskultur». Slike begreper bør alltid forklares. En generelle innvending er at begrepene forutsettes kjent fra avsender, mens mottaker ikke alltid kjenner, eller føler seg trygg på bruken av sli

- Har dere andre kommentarer eller forslag til endringer i den reviderte læreplanen i norsk?
  - Ja
- Kommentar:
  - Rekkefølgen på ferdighetene kunne kanskje vært endret, slik at ferdigheten MUNTLLIG var nr 1? Det er fordi muntlig ferdigheter er grunnlaget for alle andre ferdigheter, og fordi opplæringen på alfabetiseringsmodulen og mot A1 ALLTID starter med muntlig opplæring. IKVO savner derfor en innledning med beskrivelse av betydningen av de muntlige ferdighetene for all norskopplæring samt noen grunnleggende voksenpedagogiske prinsipper. Regneferdigheter og digitale ferdigheter kunne således komme til slutt, da de ikke er språkferdigheter, men ferdigheter som inngår som en del av språkopplæringen.
- Ivaretar kjerneelementene innhold og indre sammenheng i den reviderte læreplanen i samfunnskunnskap på en god og relevant måte?
  - Ja
- Kommentar:
  - Samfunnskunnskap rammer mange kjerneelementer og ferdigheter på ytterst få timer. Det oppleves som en stor utfordring. Resultatet blir at hvert emne må bli noe overfladisk behandlet.
- Er de utvalgte grunnleggende ferdighetene integrert i den reviderte læreplanen i samfunnskunnskap på en god måte?
  - Ja
- Kommentar:
  - Det er ambisiøst mål at de begrensede timene i samfunnskunnskap skal bidra til økte digitale og muntlige ferdigheter. IKVO mener at den nye presiseringen om at faget skal bidra til kritisk tenkning og perspektivmangfold, er
- Ivaretar den reviderte læreplanen i samfunnskunnskap behovet for og mulighetene til fleksibilitet i organiseringen av opplæringen?
  - Vet ikke
- Kommentar:
  - Mange har opplæring i samfunnskunnskap som et kurs gjennom hele året (da ofte på norsk). Da er en økning i timetallet uproblematisk. Andre sentre har en organisering av timene i samfunnskunnskap på et språk du forstår, over 2 uker i høst- vinterferien, eller i sommerferien. Ved å øke timetallet til 75, vanskeliggjør det organiseringen over 2 ferie-uker, da deltakernes timeplan skal tilpasses lokale bussruter, avtaler med barnehager mm.
- Er innholdet fra undervisningsopplegget norsk kultur og norske verdier ivaretatt på en god og relevant måte?
  - Ja
- Kommentar:
  - Ja. IKVOs innvending mot de timene er som tidligere: det ligner på det allerede vedtatte innholdet i samfunnskunnskap. Det fremstår som mer av det samme, en utdypning, som mange mener er unødvendig.
- Er målgruppens situasjon som nyankomne innvandrere, samt fokuset på myndiggjøring og medvirkning ivaretatt på en gjennomgående og god måte?
  - Ja
- Kommentar:

- Alle innvandrere og flyktninger kommer fra systemer og kulturer som er ulike våre. En forståelse av det nye/fremmede bygger på kjennskap og sammenligning med det systemet man kommer fra. Ved å snakke om diktaturer, kan man lettere forstå og erkjenne demokratiets fordeler. Planen har et utpreget «enveisperspektiv». IKVO mener at en plan som åpner for at deltakerne reflektere over egen bakgrunn og kultur i møtet med det nye, kan bidra til mer læring. En slik dialektikk/sammenligning er lærerik for alle deltakere, og bygger på prinsippet om at de voksne har verdifull medbragt kompetanse.
- Legger de valgte verbene i kompetansemålene til rette for aktiv deltakelse i opplæringen?
  - Ja
- Kommentar:
  - Ja, bruken av aktive verbformuleringen som: «deltakeren skal kunne bruke...» muliggjør dette.
- Er dere enig i at også deltakere med plikt til opplæring skal ha opplæring med et omfang på 75 timer på samme måte som deltakere med rett og plikt, jf. beskrivelse i høringsnotatet?
  - Nei
- Kommentar:
  - : Nei. IKVO støtter ikke utvidelsen av faget for alle. Det er tre grunner til det: 1) Flere timer vanskeliggjør organiseringen av kurset, som ofte legges til ferieukene se pkt 20. 2) IKVO finner det urimelig at målgruppen som betaler for opplæringen (plikt-gruppa), og som ofte er vestlige arbeidsinnvandrere, MÅ ha en opplæring i norsk kultur og verdier, et kurs som er laget for flyktninger og fjernkulturelle. Det er unødvendig. Det mest problematiske er at det økte timetallet medfører et lavere timetall i pliktig norskopplæring. Det norske språket er et redskapsfag, viktig for alle som skal bo og jobbe i landet. Samfunnskunnskapen har et innhold som deltakerne kan lese seg til. Norskfaget derimot er ferdigheter som må øves opp over tid, ikke et kurspensum. 3) Samfunnskunnskapskurset er overfladisk, og bidrar ikke til dybdelæring.
- Vil det være hensiktsmessig at deltakere med rett og/eller plikt etter introduksjonsloven får opplæring etter læreplanen i samfunnskunnskap for voksne innvandrere etter introduksjonsloven fram til 31. desember 2021, og at den reviderte læreplanen fra 1. januar 2022 gjøres gjeldende for alle deltakere, uavhengig av hvilket lovverk de har fått opphold etter?
  - Vet ikke
- Kommentar:
  - Læreplanen er ganske like, men hva med prøvene? Er de de samme? Prøvene er veldig styrende for opplæringen! Målet for deltakerne er jo som kjent å bestå samfunnskunnskapsprøva. Timetallet – 75 eller 50 - er også avgjørende. Innholdet i planene er av mindre betydning, da de oppfattes som like.
- Ivaretar inndelingen i moduler og fordelingen av temaer innholdet i faget på en hensiktsmessig måte?
  - Ja
- Er språket i den reviderte læreplanen klart og tydelig?
  - Ja
- Har dere andre kommentarer eller forslag til endringer i den reviderte læreplanen?
  - Ja
- Kommentar:

- ? IKVO er imot en økning av timetallet, se pkt 24 over. Hvorfor er sporinndelingen borte? IKVO savner en begrunnelse for at den er bortfalt. Organiseringen av norskopplæringen bygger i dag hovedsakelig på sporinndelingen, noe som er viktig for å ivareta ulik progresjon og arbeidsmåter. Hvordan skal norskplanen ivareta at elever med ulik skolebakgrunn får en tilpasset progresjon og adekvate arbeidsmåter?